

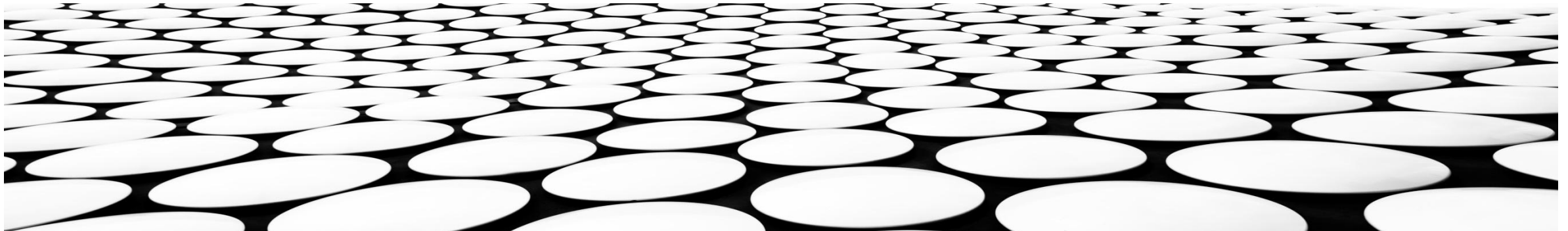
«Ψηφιακή διακυβέρνηση & διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση εφαρμογές και προκλήσεις στην (ελληνική) Φορολογική Διοίκηση»

Διαδικτυακή Ημερίδα

«Δημόσια Διοίκηση & Ψηφιακή Διακυβέρνηση»

Αθήνα, 2022

Δρ. Μ.Πρινωτάκη (Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ)

«Το φαινόμενο της διαφθοράς δεν είναι μόνο ζήτημα ηθικής αλλά και σοβαρό έγκλημα. Συχνά είναι οργανωμένο και διασυννοριακό. Πάνω από όλα όμως διαβρώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών και τη λειτουργία της δημοκρατίας. Ζημιώνει σημαντικά την επίσημη οικονομία, απομυζώντας ετησίως τρισεκατομμύρια δολάρια από τον παγκόσμιο πληθυσμό, περισσότερο μάλιστα από ανθρώπους που έχουν πράγματι ανάγκη καθώς απομειώνει αντίστοιχους πόρους για τη βιώσιμη ανάπτυξη»

Γενικός Γραμματέας Η.Ε.

Α.Γκουτέρες (2021)

«Η ψηφιακή καινοτομία μεταβάλλει ριζικά τις υφιστάμενες δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τρόπου λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης. Η σύγχρονη Δημόσια Διοίκηση ενσωματώνει νέες τεχνολογίες για την άμεση ενημέρωση των πολιτών, χρησιμοποιεί εκτεταμένα online πλατφόρμες και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και δοκιμάζει αλγορίθμους για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στην καθημερινότητα της δράσης της Δημόσιας Διοίκησης. Βασικό ερώτημα παραμένει η συμβολή της ψηφιακής επανάστασης στον βέλτιστο τρόπο λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.»

Think Tank EU

(2021)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

- (1) Διαφθορά : Θεωρητικές προσεγγίσεις & υφιστάμενη κατάσταση (στην ΕΕ)
- (2) Εκτιμήσεις & μεγέθη διαφθοράς (στην Ελλάδα)
- (3) Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : σχέση αλληλεπίδρασης
- (4) Πολιτικές Ψηφιακής Διακυβέρνησης ΔΔ vs διαφθορά
- (5) Ψηφιακή Διακυβέρνηση – Διαφθορά- Φορολογική Διοίκηση

I. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & θεωρητικές προσεγγίσεις

- Πλήγμα της δημοκρατίας και των δημόσιων θεσμών
- Κατάχρηση εξουσίας στη νομιμότητα & δικαιοσύνη
- Απειλή έναντι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- ΔΔ & αλλοτρίωση της δημόσιας εξουσίας , του δημοσίου συμφέροντος
- Υπονόμευση αναγκαίας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ των λειτουργών της πολιτείας και των διοικουμένων
- Κρίση κανονιστικής ποιότητας του δικαίου και της αποτελεσματικότητας του κράτους εν γένει

«Στην υποθετική περίπτωση ενός εντελώς αναποτελεσματικού, διεφθαρμένου διοικητικού μηχανισμού, η ισχύς του δικαίου θα παρέμενε καθαρά θεωρητική, ενώ το κράτος θα μετέλιπε σε όργανο εξυπηρέτησης αποκλειστικά ιδιωτικών συμφερόντων των φορέων των οργάνων του και τελικά θα διαλυόταν εξ ων συνετέθη»

(Κ. Χρυσόγονος , 2003)

I. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & θεωρητικές προσεγγίσεις

Διαφθορά & δείκτες χρηστής διακυβέρνησης

- Έλεγχος διαφθοράς
- Κράτος δικαίου
- Λογοδοσία

(World Bank Indicators)

Διαφθορά & οικονομικό έγκλημα

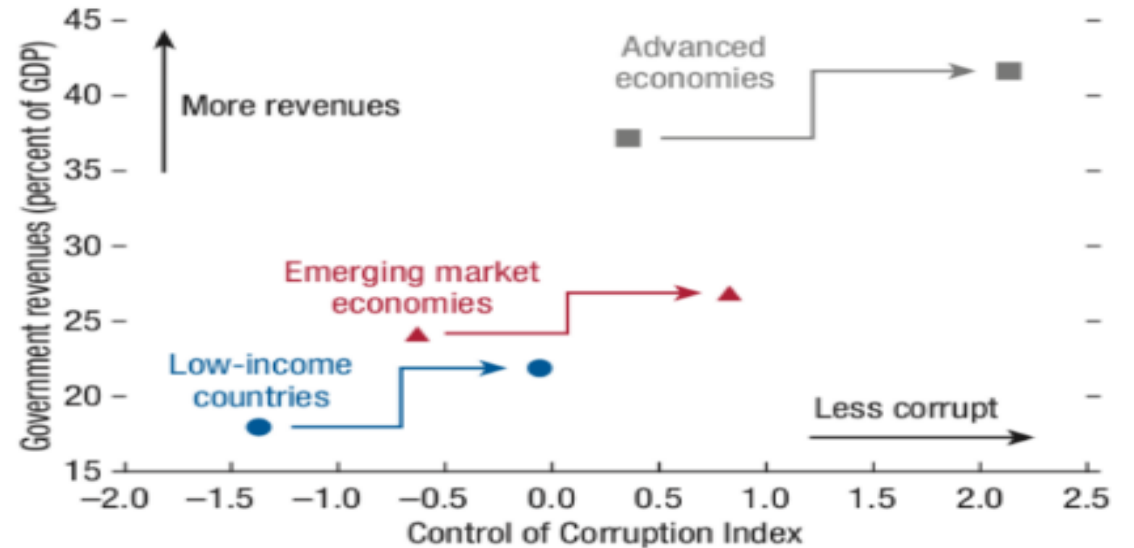
- Φοροδιαφυγή
- Φοροαποφυγή
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Διαφθορά & βιώσιμη ανάπτυξη

- Στόχος 16 (5)

(2030 Agenda Sustainable Development UN)

Sources: IMF, World Economic Outlook database; and Worldwide Governance Indicators.

I. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & κοινή γνώμη (2021)

32%[▲]

ΑΥΞΗΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ
ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

16%[▼]

ΜΕΙΩΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ
ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

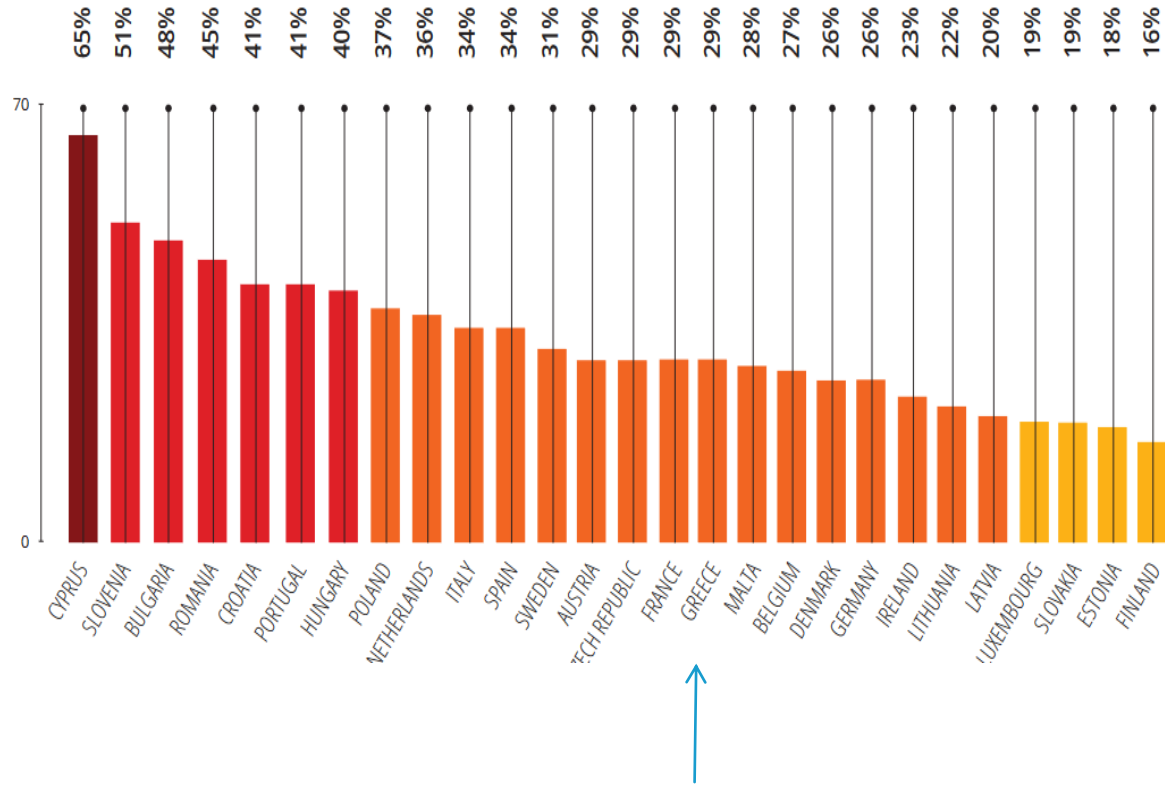
44%[▬]

ΜΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

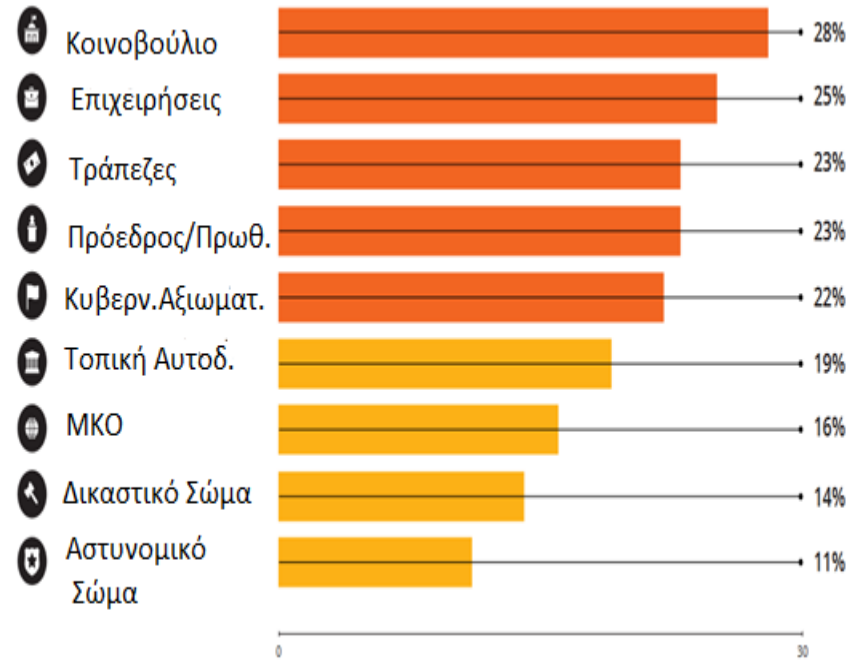
- Ελάχιστες βελτιώσεις στα επίπεδα διαφθοράς
- Έλλειμμα ακεραιότητας στο δημόσιο & ιδιωτικό τομέα
- Τρεις στους δέκα ευρωπαίους πολίτες αντιμέτωποι με φαινόμενα διαφθοράς
- Υγεία & διαφθορά (σε ένταση...)
- Σχέσεις εξάρτησης μεταξύ επιχειρήσεων και πολιτικών
- Ατιμωρησία
- Ανασφάλεια ως προς την επίσημη καταγγελία φαινομένων διαφθοράς
- Ενεργοί πολίτες στον αγώνα κατά της διαφθοράς

I. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & υφιστάμενη κατάσταση (στην ΕΕ)

-Αυξήθηκαν τα ποσοστά διαφθοράς το τελευταίο έτος;

- Σε ποιους τομείς εντοπίζεται ;-

II. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Άμεση προσέγγιση

Ψηφιακά εργαλεία για τον εντοπισμό, πρόληψη και καταστολή της διαφθοράς

Έμμεση προσέγγιση

- (1) Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες
- (2) Πλατφόρμες επικοινωνίας
- (3) Διεύρυνση συμμετοχικών διαδικασιών

U4 Expert Answer

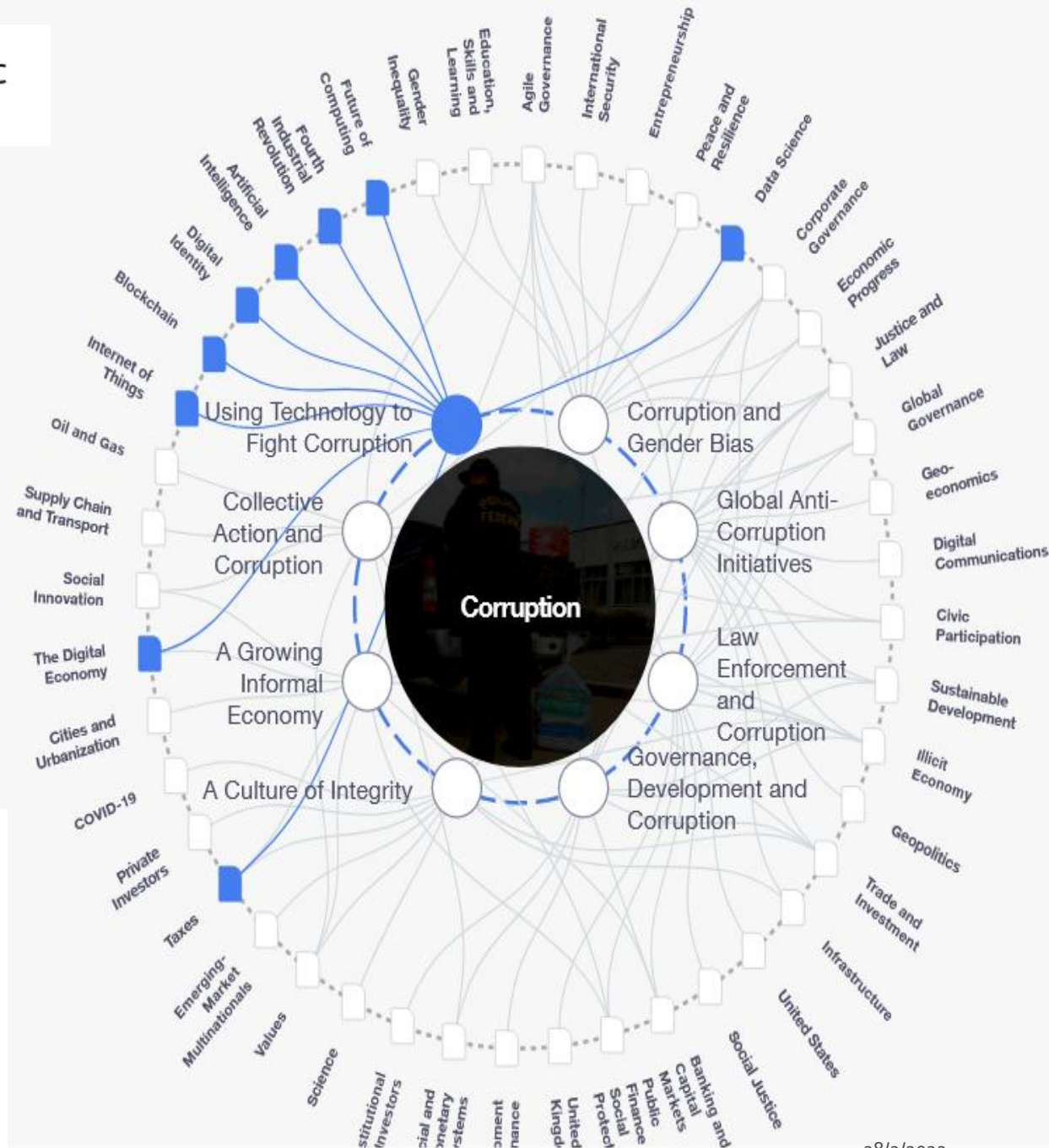

Literature review: The use of ICTs in the fight against corruption

Query

What are the experiences and the lessons learnt on the effectiveness of using ICTs for accountability? What are the experiences in fragile situations versus more stable environments?

WORLD ECONOMIC FORUM

- **OECD “Compendium of good practices on the use of open data for Anti-corruption: Towards data-driven public sector integrity and civic auditing” (2017)**

- **International Open Data Charter (2015)**

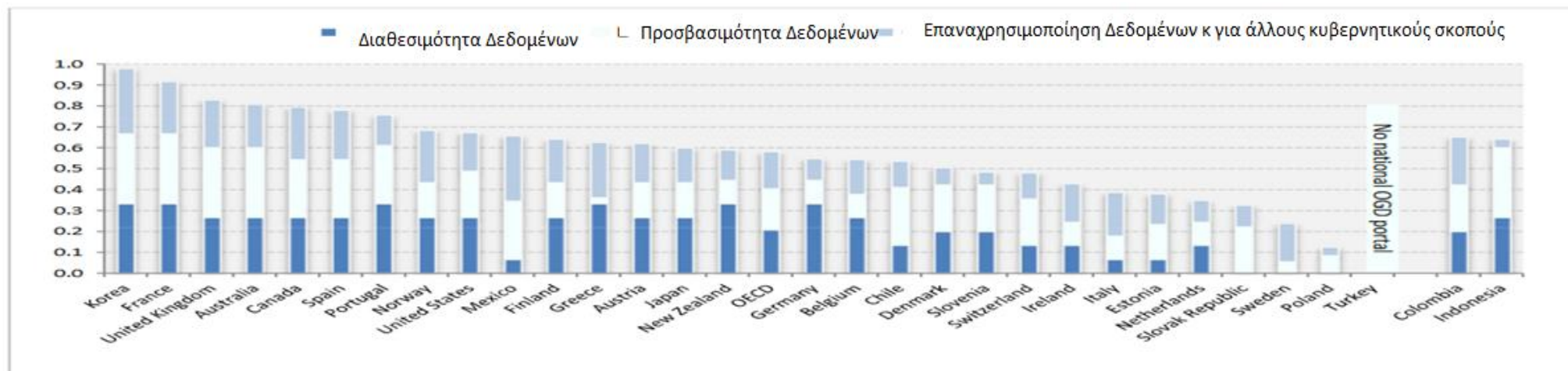
- (1) Τεκμήριο δημοσιότητας & πρόσβασης στα δεδομένα (υπό προϋποθέσεις ασφάλειας και προσωπικών δεδομένων)
- (2) Έγκαιρη & έγκυρη παροχή δεδομένων
- (3) Προσβάσιμα & αξιοποιήσιμα δεδομένα
- (4) Συγκρίσιμα δεδομένα & διαλειτουργικότητα

? Διαθεσιμότητα Δεδομένων

? Προσβασιμότητα Δεδομένων

? Κυβερνητική υποστήριξη για επαναχρησιμοποίηση Δεδομένων και για άλλους κυβερνητικούς σκοπούς

Βέλτιστη απόδοση ΔΔ & συμμετοχή πολιτών

Note: Data for the Czech Republic, Hungary, Iceland, Israel and Luxembourg are not available. Information for Indonesia collected in 2015 based on the responses provided by the Indonesian Government to the 2014 OECD Open Government Data Survey.

Source: Based on OECD Government at a Glance 2015.

- **Τεχνολογίες προηγμένης εξαγωγής δεδομένων , νοημοσύνης των μηχανών και στατιστικής ανάλυσης (Artificial Intelligence κλπ)**
- Εντοπισμός, ανάλυση και πρόβλεψη περιστατικών διαφθοράς
- **Ανάλυση μεγάλων δεδομένων (Big Data Analytics)**
 Εντοπισμός, έρευνα, έλεγχος συναλλαγών και οργανισμών, εφαρμογή μοντέλων πρόβλεψης και ανάλυση συμπεριφοράς

↑
 Ενίσχυση ηθικής
 χρήσης &
 ελαχιστοποίηση
 καταχρήσεων

- e Διαφάνεια
- Ηθική & e Ακεραιότητα
- e Λογοδοσία
- e Εξωστρέφεια
- e Ενεργητική συμμετοχή πολιτών
- Εξάλειψη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού

↓
 Δημιουργία
 κατάλληλου
 περιβάλλοντος

Ψηφιακή διακυβέρνηση & αποτελεσματικό ρυθμιστικό πλαίσιο προς ενίσχυση της συμβατικής, μέχρι σήμερα, νομοθεσίας, στρατηγικής και άλλων διοικητικών διαδικασιών. Κρίσιμη η ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου για την ασφάλεια των δεδομένων.

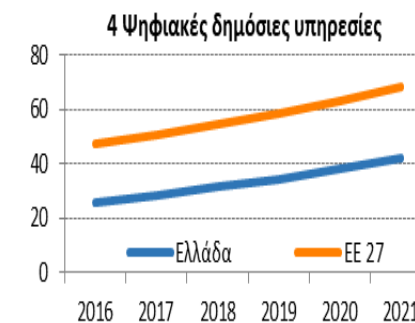
II. ΔΙΑΦΘΟΡΑ & Ψηφιακή Διακυβέρνηση : σύγχρονες πολιτικές

- **Πύλες διαφάνειας** : πλατφόρμες έγκαιρης δημοσίευσης βασικών κυβερνητικών εγγράφων στο διαδίκτυο.
- **Ανοιχτές πύλες δεδομένων** : πλατφόρμες που παρέχουν δωρεάν πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων σε μηχανικά αναγνώσιμες μορφές
- **Αυτοματοποίηση υπηρεσιών** : πλατφόρμες που αντικαθιστούν τη λήψη αποφάσεων κατά διακριτική ευχέρεια από δημόσιους λειτουργούς της ΔΔ με ελεγχόμενες διαδικασίες λογισμικού
- **Διαδικτυακές υπηρεσίες** : πλατφόρμες αυτοεξυπηρέτησης αντί επισκέψεων στους χώρους της ΔΔ
- **Αναφορά πολιτών** : πλατφόρμες που επιτρέπουν στους πολίτες να αναφέρουν περιστατικά διαφθοράς
- **Υποβολή εκθέσεων** : πλατφόρμες που επιτρέπουν στους πολίτες να αναφέρουν προβλήματα κακοδιοίκησης της ΔΔ
- Μείωση ασύμμετρης πληροφόρησης πολιτών
- Δελογισμένη άσκηση της διακριτικής ευχέρειας και εξάλειψη περιστατικών διαφθοράς
- Εξάλειψη ενδιάμεσων προσώπων που συχνά διευκολύνουν τη δωροδοκία
- Αύξηση της διαφάνειας των συναλλαγών με δημόσιους λειτουργούς
- Μείωση της γραφειοκρατίας
- Βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών

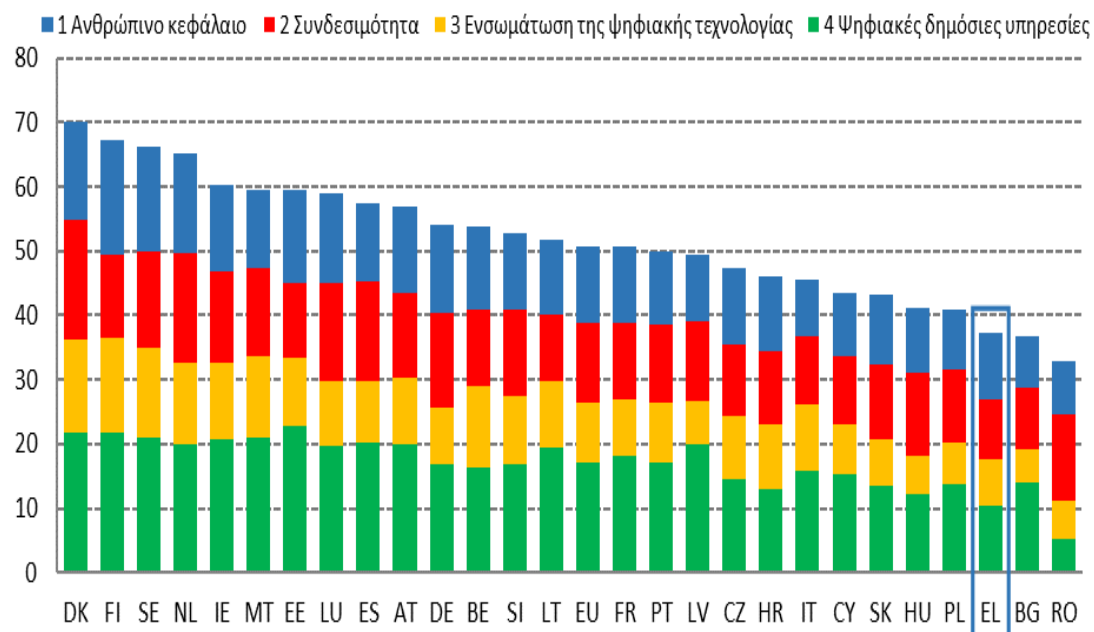
II. Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην Ελλάδα

ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2021	Ελλάδα		ΕΕ
	κατάταξη	βαθμολογία	βαθμολογία
	25	37,3	50,7

4 Ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες	Ελλάδα		ΕΕ
	κατάταξη	βαθμολογία	βαθμολογία
ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2021	26	41,9	68,1

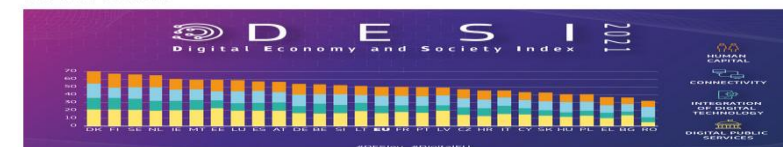

Κατάταξη του δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) 2021

	Ελλάδα		ΕΕ	
	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2019	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2020	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2021	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2021
4α1 Χρήστες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης % των χρηστών του διαδικτύου	68%	68%	67%	64%
	2018	2019	2020	2020
4α2 Προσυμπληρωμένα έντυπα Βαθμολογία (0 έως 100)	A/A	A/A	36	63
			2020	2020
4α3 Ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες για πολίτες Βαθμολογία (0 έως 100)	A/A	A/A	54	75
			2020	2020
4α4 Ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες για επιχειρήσεις Βαθμολογία (0 έως 100)	A/A	A/A	54	84
			2020	2020
4α5 Ανοικτά δεδομένα % της μέγιστης βαθμολογίας	A/A	A/A	85%	78%
			2020	2020

DESI 2021

III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

- Έρευνες καταδεικνύουν στενή συσχέτιση διαφθοράς & φοροδιαφυγής, με στοιχεία νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Κατά την Παγκόσμια Τράπεζα (2018):
 - ❖ σε έρευνα 25.000 εταιρειών σε 57 κράτη διαπιστώνεται ότι, εταιρείες εμπλεκόμενες σε χρηματισμό, ομοίως παραβιάζουν τη φορολογική νομοθεσία και εμπλέκονται σε περιστατικά εκτεταμένης φοροδιαφυγής,
 - ❖ 13.3% των επιχειρήσεων παγκοσμίως δηλώνουν ότι, «εταιρείες αναμένεται να εξασφαλίζουν χρηματισμό υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης»
 - ❖ «Η δίκαιη φορολόγηση και η αποφασιστική καταπολέμηση οικονομικών εγκλημάτων όπως της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής, του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση μιας δίκαιης κοινωνίας και μιας ισχυρής οικονομίας, προασπίζοντας παράλληλα το κοινωνικό συμβόλαιο και το κράτος δικαίου»

EK (2018/2121(INI))

III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- Υφιστάμενοι φορολογικοί κανόνες, συχνά ανίκανοι να συμβαδίσουν με την αυξανόμενη ταχύτητα της οικονομίας
- Νέες οικονομικές δραστηριότητες διευκολύνουν την αδιαφάνεια που επιτρέπει τη φορολογική απάτη, τη φοροδιαφυγή, τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, τη φοροδιαφυγή και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
- Ισχυρή η φορολογική κυριαρχία των κρατών, όταν οι οικονομικές ροές λειτουργούν σε παγκόσμιο επίπεδο

➤ Νομοθεσία & Δέσμη Μέτρων

➤ Ανάπτυξη συνεργασιών (εντός & εκτός Φ.Δ.)

➤ Ψηφιακά Εργαλεία

III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

■ OECD : Διαφάνεια στη Φορολογία

- Πολυμερής Σύμβαση για Αμοιβαία Διοικητική Συνδρομή σε Φορολογικά Ζητήματα (the Convention)
- Σχέδιο Δράσης για τη Διάβρωση Φορολογικής Βάσης (BEPS)
- Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών (ΑΕΟΙ)

■ ΕΕ : Διαφάνεια στη Φορολογία

- Δέσμη μέτρων για τη φορολογική διαφάνεια
- Δέσμη μέτρων για την πάταξη της φοροαποφυγής
- Οδηγία για τη Διοικητική Συνεργασία σε θέματα φορολογίας (DAC)
- Υπό διαβούλευση προτάσεις Οδηγιών για τη δίκαιη φορολόγηση της Ψηφιακής Οικονομίας
 - κανόνες σχετικά με τη φορολόγηση εταιρειών με σημαντική ψηφιακή παρουσία
 - κανόνες σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου ψηφιακών υπηρεσιών επί των εσόδων που προκύπτουν από την παροχή ορισμένων ψηφιακών υπηρεσιών

III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

- OECD & World Bank “Improving Co-operation between Tax Authorities and Anti-Corruption Authorities in Combating Tax Crime and Corruption” (2018)
- OECD “Effective Inter-Agency Co-operation in Fighting Tax Crimes and Other Financial Crimes (the Rome Report)” (2017)
- OECD “Ten Global Principles for Fighting Tax Crime” (2017)
- OECD “Handbooks on Money Laundering Awareness and Bribery and Corruption Awareness” (2017 και επ.)
- OECD “A Beneficial Ownership Implementation Toolkit” (2019)
- OECD “Ending the Shell Game: Cracking down on the Professionals who enable Tax and White Collar Crimes” (2021)

Pandora Papers >

Paradise Papers >

Panama Papers >

Offshore Leaks >

III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

Improving Co-operation
between Tax Authorities
and Anti-Corruption
Authorities in Combating
Tax Crime and Corruption

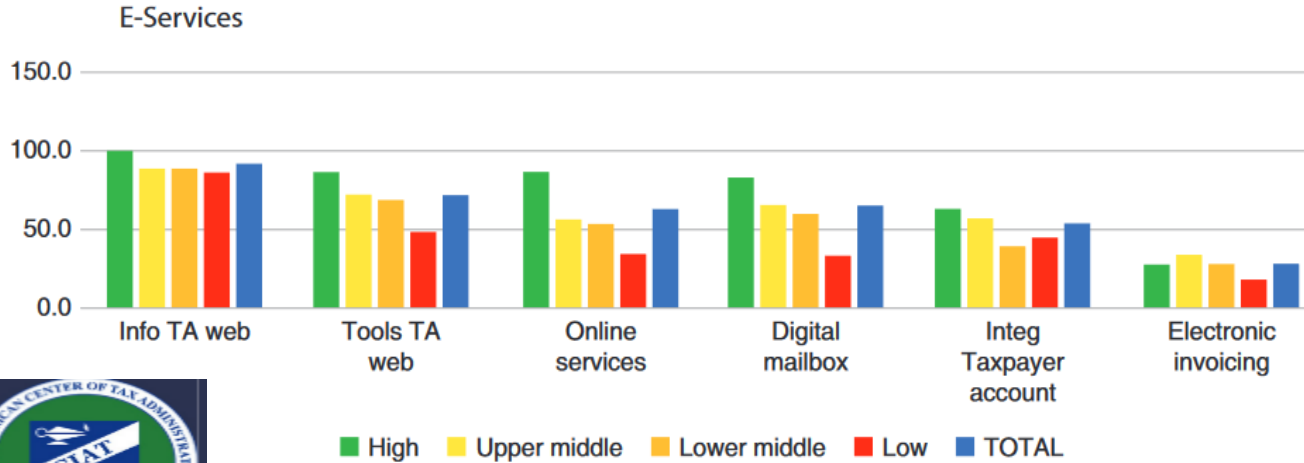
Αναφορά ενδείξεων φοροδιαφυγής & διαφθοράς

Είδος Αναφορών	Αναφορές ενδείξεων Διαφθοράς από ΦΔ	Αναφορές ενδείξεων Διαφθοράς από ΦΔ για οικονομικά εγκλήματα	Αναφορές ενδείξεων Φοροδιαφυγής από Υπηρεσίες Καταστολής Διαφθοράς
Υποχρεωτική	43	37	28
Δυνητική	14	13	22
Περιορισμένη	2	2	0
Δεν επιτρέπεται	0	0	0

Δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ Φορολογικής Διοίκησης & Υπηρεσιών Καταστολής Διαφθοράς

Τρόπος Ανταλλαγής Πληροφοριών	Ανταλλαγή πληροφοριών της ΦΔ προς Υπηρεσίες Καταστολής Διαφθοράς	Ανταλλαγή πληροφοριών της ΦΔ για οικονομικά εγκλήματα προς Υπηρεσίες Καταστολής Διαφθοράς	Ανταλλαγή πληροφοριών Υπηρεσιών Καταστολής Διαφθοράς προς ΦΔ για οικονομικά εγκλήματα
Άμεση πρόσβαση	10	11	13
Υποχρεωτική ανταλλαγή πληροφοριών	12	11	8
Ανταλλαγή πληροφοριών υπό όρους	17	15	21
Ανταλλαγή πληροφοριών μετά από αίτημα	16	11	10
Δεν επιτρέπεται	2	3	1

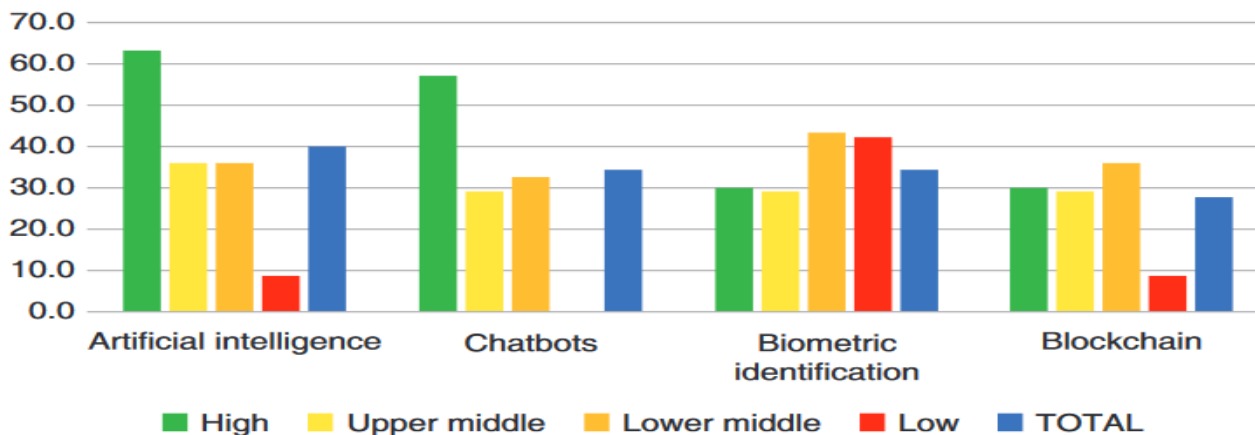
III. Ψηφιακή Διακυβέρνηση & Διαφθορά : εφαρμογές & προκλήσεις για τις Φορολογικές Διοικήσεις

Source: Prepared by the author with data from ISORA (2017)

Innovative Technologies

Source: Prepared by the author with data from ISORA (2017)

- Εγγραφή και ταυτότητα φορολογούμενου
- Υπηρεσίες φορολογουμένων
- Διαδικασία επιστροφών
- Διαδικασία πληρωμής
- Φορολογικός Έλεγχος
- Αναγκαστική είσπραξη
- Επίλυση διαφορών ΦΔ & φορολογουμένων
- Εσωτερικός έλεγχος & λογοδοσία προσωπικού

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων ΕσόδωνΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

myAADE

- 1998 TAXIS (πρώτο Ολοκληρωμένο Έργο Πληροφορικής)
- Σταδιακή αλλά σταθερή ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη Φ.Δ.
- 2014 και με αφορμή το νέο θεσμικό πλαίσιο (ν. 4174/2013)
- Πλήρης ηλεκτρονικοποίηση δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος
- Ηλεκτρονική κοινοποίηση
- Έμμεσες τεχνικές ελέγχου
- Risk analysis σε υποθέσεις ελέγχου & είσπραξης
- Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός
- Ηλεκτρονική κατάσχεση σε τραπεζικούς λογαριασμούς
- Ηλεκτρονική δήλωση μοναδικού ακατάσχετου τραπεζικού λογαριασμού
- Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών
- Ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτους
- Πληροφορίες από τρίτους (ΠΟΛ 1033/2014)

- 2021-2022 (μεταξύ άλλων)
 - Mydata AADE
 - My AADE & «ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ» μου
 - My AADE & «ΤΑ ΡΑΝΤΕΒΟΥ» μου
 - Ψηφιοποίηση φόρων περιουσίας
 - EISPRAXIS
 - Σύσταση Διευθύνσεων Εξυπηρέτησης του Πολίτη και Επικοινωνίας

ΑΦΜ & Κλειδάριθμος

Τα Αιτήματά μου

Τα Ραντεβού μου

Οφειλές, Πληρωμές
& Επιστροφές

Εφαρμογές

Μητρώο & Επικοινωνία

1

Κατηγορία
Υπηρεσιών

2

Στοιχεία
Ενδιαφερόμενου

3

Διαδικασία

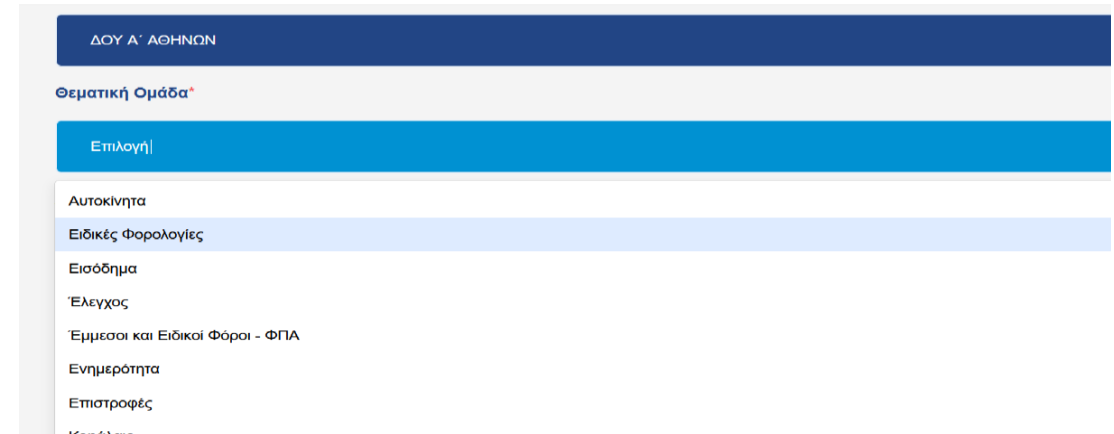
4

Μήνυμα και
Δικαιολογητικά

5

Προεπισκόπηση

- Μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας, «Τα Αιτήματά μου», στην ουσία καταργούνται τόσο οι φυσικές επισκέψεις στις ΔΟΥ, όσο και η αποστολή email σε αυτές. Η πλατφόρμα των Αιτημάτων:
- **Καθοδηγεί τον φορολογούμενο, ώστε να υποβάλει αίτημα για περισσότερες από 250 διαδικασίες**
- Περιγράφει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά
- Αποδίδει αυτόματα αριθμό πρωτοκόλλου
- Ενημερώνει με email για την πορεία εξέλιξης του αιτήματος.
- Ο φορολογούμενος ή ο εκπρόσωπός του λαμβάνει την απάντηση της Υπηρεσίας στην προσωπική του θυρίδα, εντός της πλατφόρμας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

«Περαιτέρω προκλήσεις ανακύπτουν :

-για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής ως προς την **ολιστική ψηφιακή ανασύσταση της ΔΔ** εν γένει και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στη νέα ψηφιακή όψη της ΔΔ

-για τους ερευνητές ως προς την ανάγκη οριοθέτησης της εκτεταμένης ψηφιοποίησης της δημόσιας σφαίρας με **αξιακά κριτήρια** ενόψει του κινδύνου διάβρωσης των δημοκρατικών θεμελίων»

Think Tank EU

Σας ευχαριστώ !